

ОУ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“

гр. Ловеч, ул. „Бачо Киро“ № 5
тел.: 068 604 369; 068 604 370;
email: ou.kiril.metodiy.lovech@gmail.com

УТВЪРЖДАВАМ:

МАРИЯ СТОЯНОВА

Директор на
ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“

ПРОГРАМА

**С ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ,
ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО ЩЕ СЕ ВЗЕМАТ ОТ УЧИТЕЛИ-НЕСПЕЦИАЛИСТИ
ПО НП “БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ“**

*Програмата е приета на заседание на Педагогически съвет с Протокол № 1 /
15.09.2025 г. и Заповед на директора № 04-072/17.09.2025 г.*

I. ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА

През последните години се очерта необходимост от въвеждане на Гражданско образование с цел социализация и придобиване на т.н. „демократична грамотност“ при подготовка на учениците за тяхната бъдеща роля на достойни, активни граждани. Този вид образованост играе определяща роля в личностното развитие и подготовка на младите хора за социална реализация чрез познаване, владеење и използване на човешките права и свободи, съобразени със законите на демократичното общество.

II. ЦЕЛ, ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ

Главната цел на настоящата програма на ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ е формиране на социално ангажирани личности с изградени умения и компетентности за пълноценна реализация в съвременното демократично общество.

Специфичните цели визират:

- насърчаване и подкрепа на подрастващите в процеса на социализация и утвърждаването им като достойни граждани;
- придобиване на нагласи, знания и умения, необходими на всички, за да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание;
- максимално развитие потенциала на всеки ученик и възможност за самореализация като зачита правилата и не накърнява правото на другите да осъществяват своите житейски планове.

Основни задачи:

1. Създаване на благоприятна педагогическа обстановка, която да осигури на учениците възможност да осъзнаят и осмислят всички аспекти и измерения на ГО.
2. Запознаване на учители и класни ръководители с нови, успешни педагогически практики, ценен чуждестранен опит, осигуряване на компетентна помощ от експерти.
3. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
4. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд
5. Осигуряване на необходима литература, създаване на банка за съхранение на добър опит, идеи, презентации, филми.
6. Изграждане на гражданска култура чрез овладяване на граждански знания и формиране на граждански навици и добродетели, позитивна ценностна система и обективен правилен светоглед.
7. Възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, национално самочувствие и гордост.
8. Ефективно здравно и екологично възпитание, предпазване от рискове, заболявания и зависимости, насочване към здравословен начин на живот, физическа активност, спорт и туризъм.
9. Формиране на разумна потребителска и финансова култура, спестовност, почит и уважение към труда на хората, съхраняване и естетизиране на учебната среда.
10. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
11. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

Училищната програма е построена върху няколко принципа:

- Интеграция и мултидисциплинарност през целия курс на обучение **1 – 7** клас, без да се предвиждат допълнителни учебни часове чрез използване на съдържателния и технологичен капацитет на основните учебни дисциплини и на дейността на класния ръководител.

- Постепенност, прогресивност и спираловидност на процеса на обучение и възпитание. Всички аспекти на ГО се застъпват още в начален етап, а в следващата степен тяхното съдържание се обогатява, разширява и усложнява, съобразено с ДОИ.

- Ориентираност към всяко дете, към конкретния ученик, равен достъп за всеки и всички, сътрудничество, отговорна комуникация и хуманизъм на педагогическите взаимодействия.

- Активност, самостоятелност, отговорност, ефективност при търсене на аргументи, варианти, идеи, форми и методи и тяхното реализиране.

- Гъвкавост, диалогичност, дискуссионност, новаторство, творчество. Програмата предлага възможни модели, а учители, ученици могат да избират варианти, съобразени с конкретните условия в училището, своя клас, актуални потребности на децата и юношите във възникнала ситуация, нагласите на родителите и др.

III. ЯДРО И КОМПОНЕНТИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ, ФОРМИ И МЕТОДИ НА РАБОТА

Широкото схващане за гражданското образование включва голям кръг от проблеми, които в своето единство са необходими, за да могат сегашните ученици да станат достойни бъдещи граждани, притежаващи богата информираност и култура, висока компетентност и лична отговорност при участието си в живота на демократичното общество. Обучението и възпитанието в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ е отворено към всички нови проблеми, които могат да се окажат значими за гражданската култура на младите хора след време. Ядрото на ГО включва четири основни компонента:

1. Демокрация, власт и институции.
2. Граждански права, свободи и задължения.
3. Национална идентичност.
4. Социална връзка, сближаване и различия.

Съдържателното ядро на ГО е насочено към натрупване на граждански знания, включващи фундаментални идеи и информация, необходима на всеки човек, за да е ефективен и отговорен гражданин. Те следва да се превърнат в интелектуални навици и навици за участие, свързани с граждански умения и компетентности за:

- основни житейски умения;
- умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
- вземане на решения;
- работа в екип;
- решаване на конфликти и постигане на разбирателство;
- умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност;
- действия при стрес и екстремни ситуации;
- интеркултурни взаимоотношения;
- участие със свой принос в граждански инициативи в училищния живот.

Крайният резултат е изграждане на граждански и общочовешки добродетели като основни черти на характера на „базовата личност“ на всяко дете. Те са необходими за съхранението и усъвършенстване на конституционната демокрация и крехкото ни гражданско общество, за формиране на така необходимите самодисциплина, честност, патриотизъм, толерантност, уважение и зачитане на ценността и достойнството на всеки човек.

IV. МОДУЛИ И ДЕЙНОСТИ

Гражданското образование има три основни измерения:

- познавателно: придобиване и осмисляне на идеи, понятия, системи и концепции;
- социално: способност да се практикува демокрацията във всички форми и във всички области и етапи в живота на човека: в детството, юношеството и зрелия живот;
- емоционално: разпознаване и приемане на ценностите на демократичното общество.

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ – I-IV КЛАС

ЯДРО	ТЕМА	КЛАС	ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ	ЗАМЕСТВАЩ УЧИТЕЛ
Аз и моят свят/ Моят дом и моето семейство	1.Семейство и род.			
	2.Моите права, задължения и отговорности въщи.			
	3.Моят роден край.			
	4.Какво мога да правя най добре.			
Мирно разрешаване на конфликти	1.Всички колко си приличаме и колко сме различни.			
	2.Толерантност, търпимост и уважение към себе си и другите – как ги разбирам и прилагам?			
Защита на живота и реакция в критична ситуация	1.Правила за безопасност на движението.			
	2.Как да се справим в критични ситуации и конфликти.			
Аз съм гражданин на моята държава	1.Национални символи.			
	2.Официални празници в Р България			
Аз и светът на възрастните	1.Видове собственост			
	2.Професии и длъжности			

	3.Как се печелят и харчат парите			
Правата на детето	1.Първи знания за правата и свободите, за границата между разрешено и забранено			

ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ – V-VII КЛАС

ЯДРО	ТЕМА	КЛАС	ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ	ЗАМЕСТВАЩ УЧИТЕЛ
Аз и другите	1.Различията около нас – как ги приемаме и подкрепяме			
	2.Приатели и врагове. Междуполово разбирателство.			
	3.Отношенията в обществото / на улицата, в магазина, в болницата и т.н./			
	4.Какви качества трябва да притежава достойният човек?			
Моята самооценка	1.Силните и слабите страни на човека			
Демокрацията в „малкото ни общество“	1.Сътрудничество, комуникация, уважение, разбирателство.			
	2.Права и отговорности – какво зная и не зная за тях?			
	3.Какво да променим в училище? Предложения, препоръки, мотиви.			
	4.Ценностите, които осмислят човешкия живот.			
	5.Образование без предразсъдъци			
Основни и човешки права,	1.Запознаване с Конституция на Р България, Хартата за правата на човека и т.н			

	2.Институции в Р България – Президент, Парламент, Областен управител, Кмет и т.н.			
	3.Символи и ритуали в Р България			
Аз съм достоен гражданин на моята родина	1.Национални културни достижения			
	2.100-те национални туристически обекта.			
	3. Храмовете в България			
Екология и здраве – отговорност за себе си	1.Пубертетът.			
	2.Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия и булимия.			
	3.Измамните блаженства – алкохол, цигари, дрога.			
	4.Опасностите в интернет.			
	5.Култура на половото общуване			
Потребителска и финансова култура	1.Съвременната потребителска мания.			
	2.Вредни продукти в магазините.			
	3.Семеен и личен бюджет.			
	4.Отношението към парите и материалните ценности.			

ТЕМИ ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ – I-VII КЛАС

ТЕМИ	КЛАС	ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ	ЗАМЕСТВАЩ УЧИТЕЛ
1. Хранене. Гладуването – ползи и вреди.			

2. Здравословно хранене и вредата от диетите: анорексия и булимия.			
3. Необходимост от спазване на дневен режим.			
4. Лична хигиена, облекло, външен вид.			
5. Физическо развитие и дееспособност.			
6. Психично здраве и личностно развитие.			

7.Сексуално здраве			
8.Предпазване от употреба на психоактивни вещества.			
9.Вредата от телевизията и компютъра.			

10.Новият наркотик интернет – как да се спасим?			
11.Агресията в училище и извън него.			

[illegible]

ТЕМИ ПО ПСИХОФИЗИЧЕСКО И КОГНИТИВНО РАЗВИТИЕ– I-VII КЛАС

[illegible]

--	--	--	--

4.Любовта и уважението като духовни ценности.			
5.Благотворителност.			
6.Моята мечта е...			

7.Аз нямам родители. За мен се грижи държавата...			
8.Ценностите, които осмислят човешкия живот.			

9. Народопсихологията в 21 век.			

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото;
- Умения за активно участие в социалния и обществен живот на страната;
- Знания за здравословен начин на живот;
- Приобщаване към личните и обществени проблеми;
- Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ;
- Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло;
- Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото;
- Създаване на социални контакти;
- Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност;
- Изграждане на усет за индивидуалност;

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техният интерес към определена проблематика.
2. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации.
3. Основен принцип на работа – активност и дискусийност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
4. Контрол по изпълнението на учебната програма се осъществява от директора на училището и помощник-директора по учебната дейност.